

SİBER ZORBALIK
HAKKINDA MERAK
EDİLEN

10 Soru
ve
Cevapları

GİRİŞ

Bilgisayar Öğretim Teknolojileri ve Eğitimi

Öğretim Materyali Tasarımı ve Kullanımı

Prof. Dr. Zahide Yıldırım

Beyza Şenel

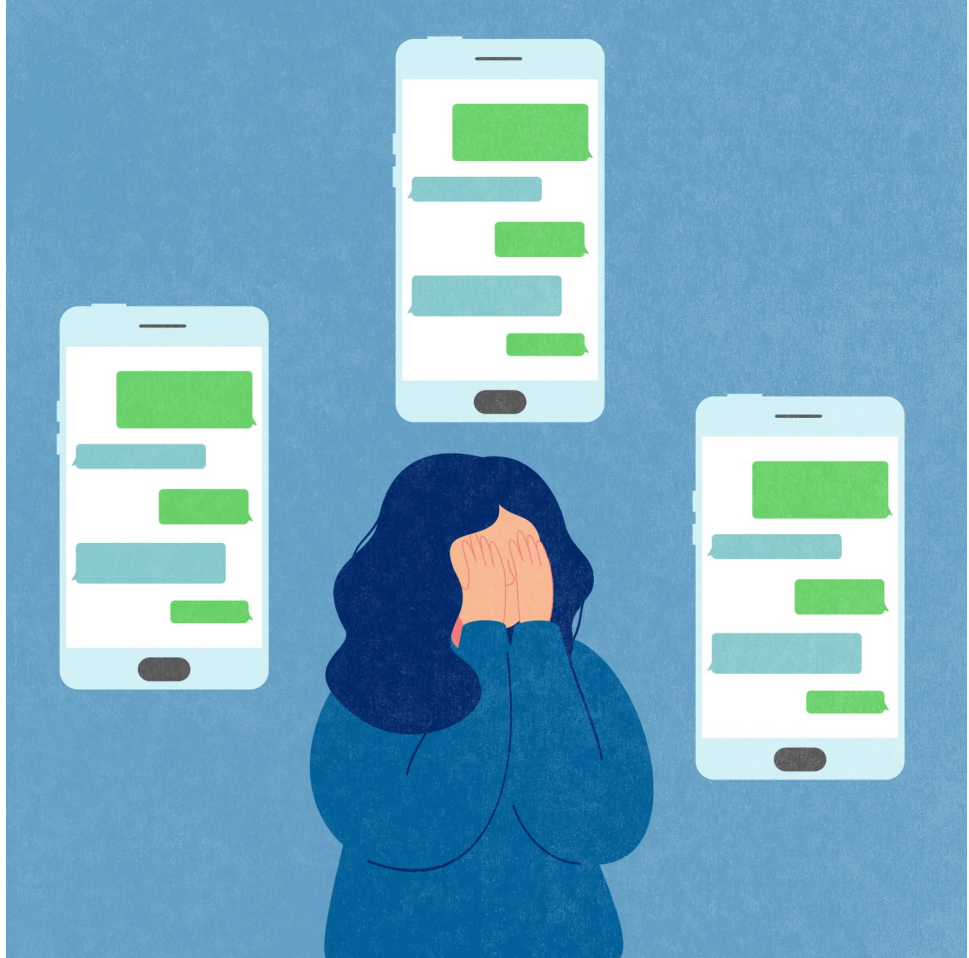
07.11.2020

ÖZET

UNICEF uzmanları, uluslararası siber zorbalık ve çocuk koruma uzmanları bir araya gelerek Facebook, Instagram ve Twitter’la ile gençlere;

“Siber zorbalık hakkında neler bilmek isterdiniz?”

sorusunu yönelterek alınan cevaplar doğrultusunda siber zorbalık hakkında merak edilen soruları bir araya getirmiş bu soruları cevaplandırmışlardır. Bu durum ile karşı karşıya kalmış veya her an bu tehdit ile karşılaşma ihtimali olan siz değerli ortaokul öğrencilerimiz ve yaşitlarınız için en çok merak edilen soruları ve bunların cevaplarını sizler için bir araya getirdik. Siber zorbalığın ne anlama geldiğini, nasıl sonuçlar doğurduğunu, kimlerle iletişim halinde olmanız gerektiğini ve sosyal medya kullanımı gibi bilinmesi gereken önemli noktalara değindik.

TERİM SÖZLÜĞÜ

Çevrimiçi: Bilgisayar ağında sunucuya bağlı ve çalışır durumda olma.

Ebeveyn: Anne ve baba.

Fail: Hukuki bir sonuç doğuracak suç işlemiş olan kişiler .

Kullanıcı: Kullanıcı, bir kişinin bilgisayar veya bilgisayar ağı'nda kullandığı bir hesabıdır. Bir kullanıcı sisteme giriş yapar ve takma isim veya gerçek isim alabilir.

Mağdur: Kendisine haksızlık edilmiş (kimse).

Siber zorbalık : Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da gruba yapılan teknik ya da ilişkisel tarzda zarar verme davranışlarıdır.

Sosyal medya : Kişilerin İnternet üzerinde birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımların bütünüdür.

Sosyal Medya Platformu: Bireylerin ortak ilgi alanları, aktiviteler gibi konularda birbirleri ile bağlantı kurarak sosyalleşmelerini sağlayan mobil ve İnternet servislerinin üzerinde çalıştığı platform yazılımıdır. Kullanıcı içeriğinin, kişinin kendisi tarafından yayınlandığı, paylaşıldığı her tür platformun genel adıdır.

İÇİNDEKİLER

Başlıklar	Sayfa Numarası
Özet.....	3.....
Sözlük.....	4.....
İçindekiler.....	5.....
Hedefler.....	6.....
1.Çevrimiçi zorbalığa maruz kalıyor muyum ?	7.....
2. Siber zorbalığa maruz kalırsam sonuçlarında neler olur ?.....	8.....
3.Çevrimiçi zorbalık altındaysam kime bildirmem gereklidir ?.....	9.....
4.Anne ve babama bu konuyu anlatmaktan korkuyorum. Onlara nasıl bir yaklaşımda bulunmalıyım?.....	10.....
5.Çevremden birisi bu durumdan dolayı mağdur olduğunda onlara nasıl yardımcı olabilirim ?.....	11.....
6.İnternet üzerinden bir çok bilgiye ulaşabiliyorum ama bu aynı zamanda zorbalığa açık olmam anlamında geliyor. Çevrimiçi platformlara kısıtlama getirilmeden siber zorbalığa nasıl engel olabilirim ?.....	12.....
7. Kişisel bilgilerimin başkaları tarafından sosyal medyada beni yönlendirmelerini veya küçük düşürmek için kullanılmalarını nasıl engellerim ?.....	13.....
8. Siber zorbalık yapan birisi ceza alır mı ?.....	14.....
9. Çevrimiçi platform sahipleri zorbalık ve taciz olaylarını görmezden geliyor gibi. Bundan sorumlular mı ?.....	15.....
10. Gençler ve çocuklar için zorbalığı engellemek adına çevrimiçi araçlar mevcut mu ?.....	16.....
Değerlendirme soruları.....	17-18.....
Değerlendirme sorularının cevapları.....	19-20.....
Referanslar.....	21.....

HEDEFLER

Bu kitabın sonunda ortaokul öğrencileri şunları yapabileceklerdir;

- ◆ Siber zorbalığın anlamını tanımlayabileceklerdir.
- ◆ Siber zorbalığın doğurduğu sonuçları kategorize edebilecekleridir.
- ◆ Mağdur olan kişilerin kimlere başvurması gerektiğini listeleyebileceklerdir.
- ◆ Kimlerin siber zorbalıktan dolayı nerede ve nasıl ceza alındığını belirtebileceklerdir.
- ◆ Bazı sosyal medya hesaplarında siber zorbalığı nasıl önleyebileceklerini analiz edebileceklerdir.

1. Çevrimiçi zorbalığa maruz kalıyor muyum ?

Arkadaşlar arasında şakalaşmalar normaldir. Ancak çevrimiçi ortamlarda arkadaşınızın veya karşınızdaki muhatabın eğlence mi istediğini yoksa sizi incitmek mi istediğini anlamak zorlaşabilir. Bazı durumlarda “ şakaydı şaka” veyahut “ sakın ciddiye alma” gibi ifadeler kullanılabilir.

Ancak çevrenizdekilerin veya başlarının sizin ile beraber eğlenmek ve gülmek yerine size karşı olan bir durum olduğunu fark ettiyseniz veya size güldüklerini düşünüyorsanız ve bu durumdan dolayı incinmiş hissediyorsanız şaka fazla ileri gitmiş demektir.

Zorbalık çevrimiçi ortamlarda gerçekleştiğinde siz farkında olmadan isteğiniz dışında tanımadığınız kişiler dahil olmak üzere büyük bir kitlenin ilgisini çekebilir. Bu gibi bir durumla karşılaştığınızda buna katlanmak zorunda değilsiniz.

Kendinizi kötü hissettiğiniz bir durumla karşı karşıya kaldıysanız ve yaşadığınız bu durum durmayıp devam ediyor ise yardım almakta fayda görebilirsiniz. Siber zorbalığı durdurmak için yalnızca zorbalık edenleri gerekli yerlere ihbar etmek ile sınırlı kalan bir iş değildir.

Herkesin çevrimiçi ve gerçek hayatta saygıyı hak ettiğini kabul etmeliyiz.

2.Siber zorbalığa maruz kalırsam sonuçlarında neler olur ?

Çevrimiçi zorbalık altında olduğunuzda kendinizi evinizde dahil olmak üzere saldırı altındaymışınız gibi hissedebilirsiniz. Çözüm yolu yok gibi görünebilir. Etkileri uzun sürebilir ve bu durum sizi pek çok yönden etkileyebilir:

Ruhsal- aptal yerine konma hissi, öfke, kızgınlık ve mahcubiyet.

Fiziksel- karın ve baş ağrısı gibi semptomlar ve yorgunluk (uyuyamamak).

Dugusal- sevilen şeylere karşı ilgi eksikliği ve utanç hissi.

Küçük düşürülme ya da başka kişiler tarafından rahatsız edilme endişesi sizleri sorunu paylaşmanızdan ya da sorunu çözmeye çalışmanızdan alıkoyabilir. Bazı durumlarda en aşırı noktalarda insanlar bunları kaldıramayabiliyor ve hayatlarına son verebiliyorlar.

Zorbalık sizleri bir çok yönden etkileyebilir. Ancak sorunların çözülmesi ve insanların yeniden sağlıklarına ve özgüvenlerine kavuşması mümkündür.

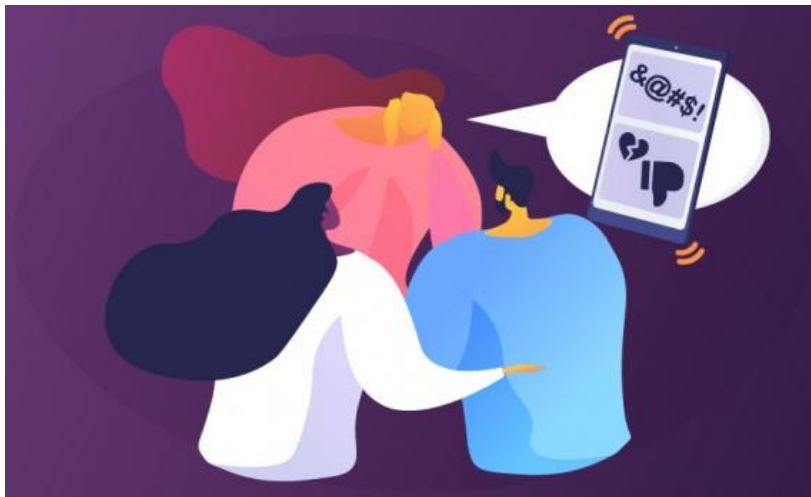

3.Çevrimiçi zorbalık altındaysam kime bildirmem gereklidir ? Bildirmek neden önemlidir?

- ◆ Çevrimiçi zorbalığa maruz kaldığınızı hissediyorsanız veya düşünüyorsanız ilk iş olarak ebeveynlerinizden, ailenizden yakın bir kişiden ya da güvendiğiniz başka bir yetiştikenden bu konu hakkında yardım istemelisiniz.
- ◆ Okulunuzda ise bir danışmana, beden eğitimi hocasına ya da en sevdiğiniz öğretmene başvurabilirsiniz.
- ◆ Bu konuyu tanıdığınız biriyle paylaşmaktan çekiniyorsanız ülkenizdeki profesyonel danışma hatlarına başvurabilirsiniz. (<http://genclikdestekhatti.org.tr/>)
- ◆ Zorbalık sosyal medya üzerinden gerçekleşiyorsa kişiyi engelleyebilir ve davranışlarını platformun kendisine bildirebilirsiniz.
- ◆ Tehlike içindeyseniz polise ya da ülkenizdeki acil hizmetlere başvurabilirsiniz.

Kanıt toplanması (mesajlar ve sosyal medya paylaşım fotoğrafları) yararlı olabilir. Mağduriyetin giderilmesi açısından olayların tespit edilmesi ve bildirim önemlidir. Zorbalık yapan kişiye yaptığının kabul edilemez olduğunun gösterilmesi de bu konuda yardımcı olabilir.

4. Anne ve babama bu konuyu anlatmaktan korkuyorum. Onlara nasıl bir yaklaşımda bulunmalıyım ?

Siber zorbalığa maruz kaldığınızı düşündüğünüzde yapmanız gereken en önemli adımlardan birisi konuyu güvendiğiniz ve yanında rahat hissedebildiğiniz bir yetişkin ile paylaşmanızdır.

Ebeveynler ile konuşmak her zaman ve herkes için kolay bir iş değildir. Siz konuşmaya başladığınızda dikkatlerinin sizde olduğuna emin olduğunuz bir zaman dilimi seçin. Sorunun sizin için önemini açıklayın. Ancak teknolojiye sizin kadar ilgili olmayacaklarını unutmamalısınız. Bu yüzden onlara durumu anlatırken yardımcı olmaya çalışın.

Size hemen hazır cevap vermelerini beklemeyin bu konu hakkında bir bilgiye sahip olmayabilirler onlara zaman tanıyın ancak size yardımcı olmak isteyeceklerdir ve size çözüm bulmak için uğraşacaklardır.

- Hala ne yapacağınız konusunda kararsız kaldıysanız, güvenilir başka kişilerle iletişime geçmeyi deneyin. Emin olun ki size değer veren ve size yardımcı olmak isteyen kişi sayısı sizin düşündüğünüzden daha fazladır.

5.Çevremden birisi bu durumdan dolayı mağdur olduğunda onlara nasıl yardımcı olabilirim ?

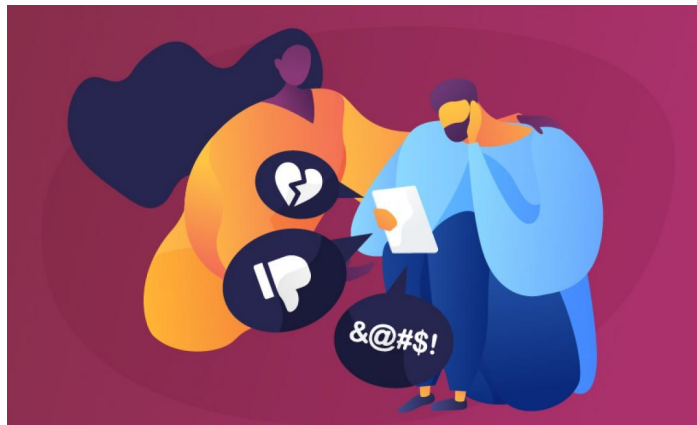
Herkes bu durum üzerinden mağduru olabilir. Eğer çevrenizden birisinin başına böyle bir iş geliyorsa ona yardımcı olmaya çalışın yardım almasını önerin!

Arkadaşınızı dinlemelisiniz. Neden bu durumu bildirmek istemiyor? Neler hissediyor? Resmi bir bildirimde bulunmak zorunda olmadıklarını ifade edin ancak bu durumu onlara yardımcı olacak birileriyle konuşmaları gerektiğinin önemini belirtin.

Unutmayın: karşınızdaki kırılabilir hissediyor olabilir. Ona yardımcı olmaya çalışın ve kime ne söyleyeceği hakkında ona destek olun. Eğer olayı bildirmeye karar verdiyse ilgili yerlere beraber gitme teklifinde bulunun. Ona her zaman destek için hazır olduğunuzu hatırlatın. Eğer arkadaşınız bildirmemekte ısrarcıysa ona güvenilir bir yetişkin bulmakta yardımcı olun.

Unutmayın ki kimi durumlarda siber zorbalığın sonuçları hayati bir tehdit bile oluşturabilir.

Hiçbir şey yapmamak insanı herkesin kendisine karşı olduğu ya da kimsenin durumunu umursamadığı gibi düşüncelere yöneltebilir. Söyleyecekleriniz fark yaratabilir.

6. İnternet üzerinden bir çok bilgiye ulaşabiliyorum ama bu aynı zamanda zorbalığa açık olmam anlamında geliyor. Çevrimiçi platformlara kısıtlama getirilmeden siber zorbalığa nasıl engel olabilirim ?

Çevrimiçi zorbalığa maruz kaldıysanız bazı uygulamaları silebilirsiniz ya da kendinize gelmek için bir süre çevrimdışı kalabilirsiniz. Ancak bunlar uzun vadeli birer çözüm değildir. Siz yanlış bir şey yapmadınız ki dezavantajlı duruma düşesiniz. Böyle bir tutum zorbalar tarafından farklı algılanabilir ve onların davranışlarını yüceltebilir.

İnternet ortamının oluşturulması zorbalıkla baş edilmesinin ötesini gerektirir. Başkalarını incitebilecek şeyler paylaşma ya da söyleme konusunda da hassas olmamız gerekir. Birbirimize karşı gerek çevrimiçi gerekse gerçek yaşamda nazik olmalıyız. Bu da hepimizin üzerine düşen bir görevdir!

Not: “İnstagram ve Facebook’u insanlar ancak kendilerini güvende hissedilerse paylaşımlarını rahatça yapabileceklerini belirttiler.

Bunu temelde iki yoldan yapıyoruz dediler. Birincisinde, teknolojiyi insanların zorbalığa maruz kalmalarını ve zorbalığa şahitlik etmelerini engellemek üzere kullanıyoruz. Örneğin; insanlar bir ayara başvurarak, başkalarını tacize ya da öfkelenmeye yönelik zorbalık içeren yorumları otomatikman filtreleyen yapay zekâ teknolojilerinden yararlanabilirler.

İkincisi, insanlara Facebook ve İnstagram’daki deneyimlerini uyarlayan araçlar sağlayarak pozitif davranışları ve etkileşimleri öne çıkartmaya çalışıyoruz. Restrict, bir yandan zorbayı izlemeye devam ederken diğer yandan hesabınızı ihtiyatlı biçimde korumanıza imkan vermek üzere tasarlanmış bir araçtır.”**

7.Kişisel bilgilerimin başkaları tarafından sosyal medyada beni yönlendirmelerini veya küçük düşürmek için kullanılmalarını nasıl engellerim ?

Çevrimiçi platformlarda bir paylaşımda bulunmadan önce tekrar ve tekrar düşünmelisiniz çünkü yaptığınız paylaşım uzun süreler boyunca veya daimi olarak orada kalabilir ve başkaları bunları sizin zararınıza kullanabilir. Örneğin, bulunduğunuz yerin adresi, telefon numaranız, okul bilgileriniz gibi size ait olan bilgileri paylaşmamalısınız.

En sık kullandığınız sosyal medya uygulamalarının ayarlarını öğrenmeniz de fayda vardır. Yapabileceğiniz ayarlar şunlar olabilir;

- * Kullandığınız uygulamaların gizlilik ayarlarından hesabınızda düzenlemeler yaparak profilinizi kimlerin görebileceğini, kimlere sizlere mesaj atabileceğini veya kimlerin paylaşımlarınıza yorumda bulunabileceğini ayarlayabilirsiniz.
- * Sizleri rahatsız eden yorumları, mesajları ve paylaşımları bildirimlerde bulunup bunların kaldırılmasını isteyebilirsiniz.
- * ‘Arkadaşlıktan çıkarmanın’ ötesinde diğer kişilerin sizin profilinize müdahalesini veya sizinle olan iletişimini önleyebilirsiniz.
- * Ek olarak, sizin seçtiğiniz kişilerin yorumlarını tamamen engellemeden sadece onlara görünmesini sağlayabilirsiniz.
- * Yapmış olduğunuz paylaşımları silebilir veya bunları sizin seçmiş olduğunuz kişilerden gizleyebilirsiniz.

Çoğu sosyal medya platformlarında engelleme, bildirimde bulunma ya da kısıtlama gibi seçenekleri tercih ettiğinizde başka kişilere bildirim gitmemektedir.

8.Siber zorbalık yapan birisi ceza alır mı ?

Pek çok okul siber zorbalığın farkında ve buna karşı önlemler alarak harekete geçmektedir. Başka öğrenciler tarafından buna maruz kalıyorsanız bu durumu okulu-
nuza bildirebilirsiniz.

Nasıl bir şiddet biçimi olduğu fark etmeksizin, bunun içinde zorbalık ve siber zorbalıkta bulunmak üzere, mağduriyet yaşayan kişilerin adalete erişim ve failden hesap sormaya hakları vardır.

Siber zorbalıkla ilgili yasalar oldukça yenidir ve henüz her ülkede mevcut değildir. Bu yüzden pek çok ülkede siber zorbalıkların cezalandırılması için diğer yasalara başvurulmaktadır. Örneğin, tacizle ilgili yasal düzenlemeler.

Bu konuyla ilgili yasaların bulunduğu ülkelerde kasıtlı olarak duygusal rahatsızlık veren çevrimiçi davranışlar suç olarak görülmektedir. Bazı ülkelerde ise mağdurlar koruma talep edebilirler, mağduriyet gördükleri kişilerin iletişimini yasaklayabilir, bu kişinin kullandığı elektronik araçların kullanımını geçici ya da kalıcı olarak sınırlandırabilirler.

Ne yazık ki, cezalandırma zorbalıklar üzerinde her zaman en etkili yol olmayabilir. Genellikle, ortaya çıkan zararın ve ilişkinin onarılması daha etkili bir yol olabilir.

9.Çevrimiçi platform sahipleri zorbalık ve taciz olaylarını görmezden geliyor gibi. Bundan sorumlular mı ?

Sosyal medya kullanıcı sayısının artması ile birlikte İnternet şirketleri çevrimiçi zorbalık konusuna daha çok önem vermeye başlamıştır.

Çoğu şirket yeni yollar denemektedir. Kullanıcılarına yeni araçlar sunmaktadır. Onlara yol göstericilik yaparak ve mağduriyet bildirimini için farklı farklı yollar tavsiye ederek kullanıcılarına daha iyi bir koruma sağlamaya çalışmaktadırlar.

Fakat, bunların yeterli olmadığı ve daha fazlasının gerektiği de bir gerçektir. Her gün pek çok sayıda genç bu zorbalığa maruz kalmaktadır. Bazı gençler bu çevrimiçi zorbalığın aşırı biçimleriyle karşı karşıya kalmaktadır ve bunlar kötü sonuçlar doğurmaktadır.

İnternet şirketlerinin kullanıcılarını özellikle de çocukları ve gençleri koruma sorumlulukları vardır.

Bu sorumluluklarını yerine getirmediklerinde veya uygulamadıklarında onlardan hesap sormak hepimizin elindedir.

10. Gençler ve çocuklar için zorbalığı engellemek adına çevrimiçi araçlar mevcut mu ?

Tüm sosyal medya uygulamalarında, yapmış olduğunuz paylaşımların kimlerin görüntüleyebileceğine , kimlerin otomatikman arkadaş olarak bağlanabileceğine ve mağduriyet bildirimini nasıl gerçekleştireceğinize dair çeşitli araçlar (bunlardan bazıları aşağıda mevcuttur) vardır. Bu uygulamaların bir çoğu engelleme, sessize alma ya da zorbalık bildiri için basit adımlar göstermektedirler. Bunları araştırmakta fayda vardır.

Bu uygulamaların sahipleri olan şirketler çocuklara, ebeveynler ve öğretmenlere riskleri ve çevrimiçi platformlarda güvende kalmanın yollarını öğretmek için eğitsel araçlar ve rehberlik sağlamaktadırlar.

Örnek: Eğer twitter üzerinden rahatsız edildiğinizi düşünüyorsanız aşağıdaki yöntemleri kullanabilirsiniz:

- Mute (sessize alma) – bir hesaptan atılan Tweetleri o hesabı takibi kesmeden ya da engellemeden kendi zaman tünelinizden kaldırmanız.
- Block (engelleme) – belirli hesapların sizinle temas etmesine, Tweetlerinizi görmesine ve sizi takip etmesine sınırlamalar getirilmesi.
- Report (bildirme) – taciz içeren bir davranışa ilişkin bildirimde bulunma.

Değerlendirme Soruları

1. Eğer birisi çevrimiçi platformlar üzerinden sizin görüşünüzle veya düşüncelerinizle saygısızca konuşuyor veya buna yönelik paylaşımlarda bulunuyorsa ve bunun sonucunda kendinizi kötü hissediyorsanız, siber zorbalık mağduru olmuş olur musunuz ?
2. Siber zorbalığa maruz kalan kişilerin neler hissettiklerini üç kategoriye ayırınız.
3. Siber zorbalığa maruz kaldığımı düşündüğümde ilk kiminle iletişime geçmeliyim ?
A) Polis   B) Arkadaşlarım   C) Ailem veya güvenilir bir yetişkin
4. I. Anne ve babamın dikkatlerinin tamamen benim üzerinde olduğundan emin olmalıyım.
II. Sorunun benim için önemini açıklamalıyım.
III. Onlara teknolojiyle alakalarından dolayı zaman tanımalıyım.
Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri ebeveynler ile konuşmada yapılacak olanlardır?
A) Yalnız I   B) II ve II   C) I, II ve III
5. Arkadaşım siber zorbalık mağduru olduğunda ve bunu birisiyle paylaşmak için isteksiz olduğunda ona nasıl yaklaşımda bulunmalıyım ?
6. Facebook ve Instagram siber zorbalığı önlemek için hangi iki temel yöntemi kullanmaktadır?
7. Kişisel bilgilerimin başkaları tarafından kullanılmasını nasıl engellerim ?
A) Profilimi herkese açık yaparak.
B) Arkadaşlıktan çıkar' seçeneğini kullanmam
C) Gerekli yerlere beni rahatsız eden paylaşımları bildirerek kaldırılmasını sağlarım.
8. Bazı ülkelerde siber zorbalığı cezalandırmak adına yasalar var mı?
A) Evet, var.   B) Hayır, yok.   C) Belirli değil.
9. Sosyal medya şirketleri siber zorbalığı görmezden geliyor mu ?
10. Twitter siber zorbalığı engellemek adına hangi üç genel yöntemi kullanıcılarına önermektedir ?

S İ B E R Z O R B A
O Ç P V E İ R U İ R
S İ L P T C Z D L K
Y M A R T A E Ğ D A
A İ T O İ T B A İ D
M R F F W Y E M R A
E V O İ T S V K M Ş
D E R L T U E P E G
Y Ç M F L G Y R K J
A K U L L A N I C I
I N S T A G R A M C

11. Yukarıdaki tabloda yukarıdan aşağı, soldan sağa ve aşağıdan yukarıya doğru gizlenmiş olan belirtilen kelimeleri bulunuz.

Sosyal medya, Instagram, Twitter, kullanıcı, platform, siber zorba, çevrimiçi, profil, taciz, ebeveyn, mağdur, bildirmek ve arkadaş.

Değerlendirme Sorularının Cevapları

1. Evet, çevrimiçi platformlar üzerinden sizin görüşünüzle veya düşüncelerinizle saygısızca konuşuyor olması veya buna yönelik paylaşımlarda bulunması ve bunun sonucunda kendinizi kötü hissetmek mağdur olduğunuzu belirtir.
2. Ruhsal, fiziksel ve duygusal.
3. C
4. C
5. Karşınızdaki kırılman hissediyor olabilir. Ona yardımcı olmaya çalışın ve kime ne söyleyeceği hakkında ona destek olun. Eğer olayı bildirmeye karar verdiyse ilgili yerlere beraber gitme teklifinde bulunun. Ona her zaman destek için hazır olduğunuzu hatırlatın. Eğer arkadaşınız bildirmemekte ısrarcıysa ona güvenilir bir yetişkin bulmakta yardımcı olun.
6. Birincisi teknolojiyi insanların zorbalığa maruz kalmalarını ve zorbalığa şahitlik etmelerini engellemek ve ikincisi insanlara Facebook ve Instagram'daki deneyimlerini uyarlayan araçlar sağlayarak pozitif davranışları ve etkileşimleri öne çıkartmak.
7. C
8. A
9. Çoğu şirket yeni yollar denemektedir. Kullanıcılarına yeni araçlar sunmaktadır. Onlara yol göstericilik yaparak ve mağduriyet bildirimini için farklı farklı yollar tavsiye ederek kullanıcılarına daha iyi bir koruma sağlamaya çalışmaktadırlar.
10. Mute, block ve report.

11.

S İ B E R Z O R B A
O Ç P V E İ R U İ R
S İ L P T C Z D L K
Y M A R T A E Ğ D A
A İ T O İ T B A İ D
M R F F W Y E M R A
E V O İ T S V K M Ş
D E R L T U E P E G
Y Ç M F L G Y R K J
A K U L L A N I C I
I N S T A G R A M C

REFERANSLAR

- i. Siber zorbalık: Nedir ve nasıl önlenir ? (n.d.). Retrieved November 02, 2020, from <https://www.unicef.org/turkey/siber-zorbal%C4%B1k-nedir-ve-nas%C4%B1-%C3%B6nlenir>
- ii. Ceren. (2020, October 12). Siber Zorbalık ve Hukuki Karşılığı. Retrieved November 06, 2020, from <https://www.atamer.av.tr/siber-zorbalik-ve-hukuki-karsiligi/>
- iii. Sosyal medyada linç, siber zorbalık ve hukuk. (n.d.). Retrieved November 06, 2020, from <https://digitalage.com.tr/sosyal-medyada-linc-siber-zorbalik-ve-hukuk/>
- iv. The Harsh Realities Of Cyberbullying And Its Impact On Mental Health. (n.d.). Retrieved December 02, 2020, from <https://www.netmeds.com/health-library/post/the-harsh-realities-of-cyberbullying-and-its-impact-on-mental-health>

